

[Ole Espersen]

Næste fase bestod i udarbejdelsen af konkrete forslag til denne politik.

Ud fra en erkendelse af, at en indkomstpøolitik for at kunne fungere i praksis bør have de berørtes indforståelse i videst muligt omfang, optog den nydannede mindretalsregering straks forhandlinger med organisationerne. Det lykkedes under disse forhandlinger at få indforståelse med og samtykke til en politik, der i realiteten var udtryk for en indforståelse med en væsentlig tilbagegang i realindkomsterne. Det er mig bekendt aldrig før sket, at faglige organisationer har strakt sig så vidt.

Forudsætningen for denne tilbageholdenhed var en meget beskeden andel af det overskud i virksomhederne, som måtte blive resultatet bl.a. af tilbageholdenheden. Dette var én forudsætning, men der var også andre væsentlige forudsætninger. Det vigtigste var, at den plan, vi opnåede enighed om, og som skulle lægges frem i folketinget, skulle bevare en balance.

Det, regeringen med andre ord ønskede at foreslå folketinget, var en politik, som ikke blot efter sin bogstav kunne skabe en væsentlig forbedring af vores økonomiske udvikling, men også en plan, om hvilken vi stort set kunne love folketinget, at hvis den blev vedtaget, så kunne den gennemføres i forståelse med omfattende samfundsgrupper.

Det er bl.a. af venstre og det konservative folkeparti blevet hævdet, at folketinget blev sat ud af spillet, at det var Thomas Nielsen, der bestemte, og at planen var et ultimatum.

Lad mig om den rolle, som Landsorganisationen og Landsorganisationens formand har spillet, sige, at i stedet for kritik burde folketinget som helhed have det i tankerne, som jeg indledningsvis sagde, nemlig at næppe nogen sinde har en fagbevægelse i så høj grad frivilligt givet afkald på det, som den er etableret for at kæmpe for. Det er sket ud fra en samfundsøkonomisk holdning, som har præget både fagbevægelsen og fagbevægelsens formand. Det har bestemt også præget andre organisationer under forhandlingerne.

Det tør siges, at landbruget og dets talerør her i folketinget har lagt en modsat holdning for dagen. Hvor arbejderbevægelsen frivilligt har givet afkald på velerhvervede rettigheder, har landbruget og landbrugets talerør her i salen med store bogstaver fordømt, at vi fo-

reslår, at landbruget giver afkald på en del af en uventet gevinst.

Det er heller ikke rigtigt, det er faktisk helt urimeligt, når venstre og det konservative folkeparti hævder, at folketinget blev præsenteret for et ultimatum. Vi har præsenteret tinget for et oplæg, om hvilket vi kunne sige, at det kunne sikre en rolig udvikling i den rigtige retning. Det kan man næppe bebrejde en regering at den gør. Vi har ikke præsenteret det som et ultimatum, men som en helhed i den forstand, at ændringer i planen måtte forudsætte andre foranstaltninger, således at helheden blev opretholdt.

Det tør vel siges, at erfaringerne fra de sidste ugers udvalgsarbejde har bekræftet, at det ikke blot var mundsvejr, når vi sagde, at vi ikke forelagde et ultimatum. Vi sagde, at der selvsagt kunne forhandles, og det er der blevet. Der er endog på meget, meget væsentlige punkter givet indrømmelser fra regeringen og socialdemokratiet under disse forhandlinger. Vi har måttet gå så vidt, og vi er gået så vidt, at det, der var lagt op til, nemlig en udtrykkelig social kontrakt, ikke længere er en udtrykkelig social kontrakt. Vi håber dog, at planen, hvis den vedtages i sin helhed, alligevel i praksis vil kunne virke med den beroligende virkning, en social kontrakt har.

Det forekommer mig, og det forekommer os i vores gruppe, at venstres og de konservatives holdning i denne sag har været uforståelig. Det er, som om det har plaget de to store borgerlige oppositionspartier, at det har vist sig muligt for socialdemokratiet i enighed med organisationerne at foreslå så vidtgående indgreb, som vi har kunnet foreslå. Hver gang krav og ønsker, som vi i og for sig har haft fælles med de store borgerlige partier, er opfyldt, så har disse partier kun udtrykt kritik, hånsord, og er kommet med nye krav.

Det er – man må undskylde, at jeg siger det direkte – som om de to partier konstant alene har haft et ønske om at lægge hindringer i vejen for den socialdemokratiske mindretalsregering. Kan man hævde, at en sådan optræden er en oppositions naturlige rolle? Vil man kunne hævde det i den situation, som Danmark og en række andre vesteuropæiske lande står i, i den meget vanskelige politiske og økonomiske situation? Det er en oppositions pligt at være kritisk over for re-